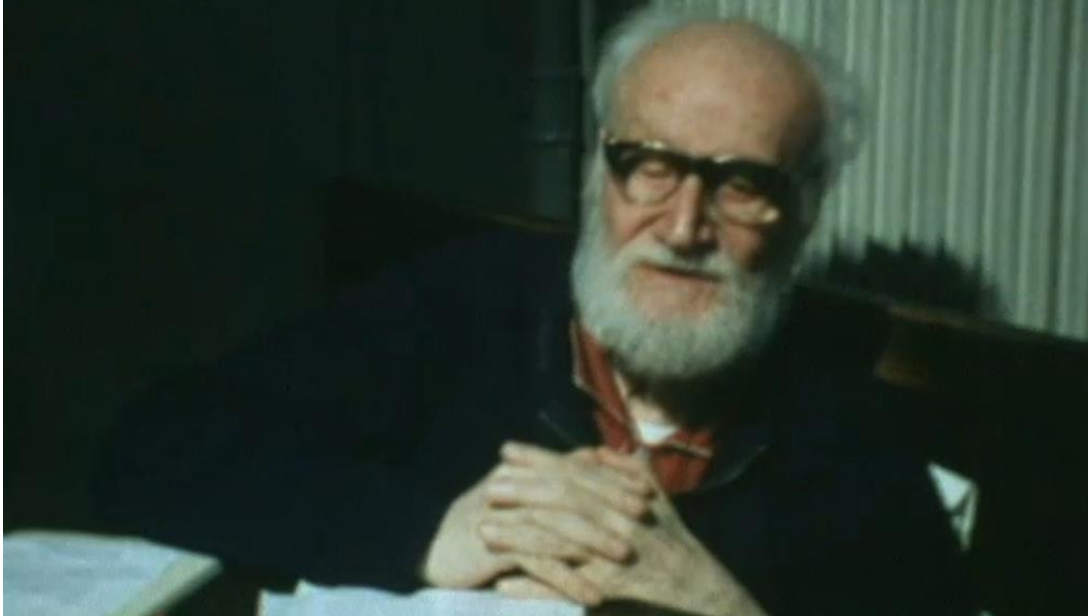

Στρατής Δούκας, 26 Νοεμβρίου 1983

Σύνταξη [Βλάσης Κομνηνός](#)

Ο **Στρατής Δούκας**, σημαντικός Έλληνας συγγραφέας, κριτικός τέχνης και ζωγράφος, γεννήθηκε στις **6 Μαΐου 1895** στα Μοσχονήσια του Αδριαμυτινού κόλπου της Μικράς Ασίας, τέλειωσε το σχολαρχείο στη γενέτειρά του και το γυμνάσιο στο Αϊβαλί, γράφτηκε στη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών το 1912 και συγκατοίκησε με τον φίλο του Φώτη Κόντογλου. Με την έναρξη του Πρώτου Παγκοσμίου Πολέμου διακόπτει τις σπουδές και κατατάσσεται εθελοντικά στην Εθνική Άμυνα, πολεμάει και τραυματίζεται στη Μακεδονία και τη Μικρά Ασία. Το 1923 αποστρατεύεται και ασχολείται με την προώθηση της μικρασιατικής λαϊκής τέχνης και βιοτεχνίας στην Ελλάδα, οργανώνει εκθέσεις ζωγραφικής με έργα των Φώτη Κόντογλου και Σπύρου Παπαλουκά, μαζί με τους οποίους και τον Στρατή Μυριβήλη θα ιδρύσει το Σύλλογο Μουσικών Τεχνών της Μυτιλήνης και της Εταιρείας Διακοσμητικής Τέχνης της Αθήνας. Συνεργάστηκε με τις εφημερίδες Μακεδονία και Εφημερίς των Βαλκανίων (Θεσσαλονίκης) και Ελεύθερος Λόγος (Μυτιλήνης), ενώ υπήρξε βασικό στέλεχος των περιοδικών Φιλική Εταιρεία και Φραγγέλιο.

Το 1927 περιόδευσε δύο φορές στην ύπαιθρο της Μακεδονίας, μια εμπειρία που του έδωσε υλικό για τις ανταποκρίσεις του στην εφημερίδα Πρωία με γενικό τίτλο «**Η ορεινή Ελλάδα**», καθώς επίσης και για το αφήγημα «**Ιστορία ενός αιχμαλώτου**». Το 1929 ξεκινάει η συνεργασία με τις αθηναϊκές εφημερίδες, Πολιτεία και Νέος Κόσμος όπου αρθρογραφούσε. Το 1931 αρχίζει τη μελέτη του πάνω στο έργο του γλύπτη Γιαννούλη Χαλεπά, ενώ τρία χρόνια αργότερα συμμετέχει στην ίδρυση της Εταιρείας Ελλήνων Λογοτεχνών της οποίας υπήρξε γενικός γραμματέας και σύμβουλος κατά τη διάρκεια της δεκαετίας 1950. Κατά την περίοδο 1935-1937 θα συνεργαστεί με τους Πικιώνη, Παπαλουκά, Χατζηκυριάκο-Γκίκα και Καραντινό στην κυκλοφορία του περιοδικού Το Τρίτο Μάτι και αργότερα, το 1939-1940 για το περιοδικό Νεολαία. Κατά τη διάρκεια του **Ελληνοϊταλικού Πολέμου** του 1940-41 υπηρέτησε ως αξιωματικός και το 1942 επιστρέφει στην Αθήνα και παντρεύεται τη λογοτέχνη Δήμητρα Μαγγανά. Ο Δούκας θα συμμετάσχει στην **Εθνική Αντίσταση** ως μέλος του ΕΑΜ και του ΚΚΕ. Για τη δράση του αυτή θα υποφέρει στα χέρια των κατακτητών.

Μετά την απελευθέρωση, υπηρέτησε στο Διεθνές Ερυθρό Σταυρό και συνεργάστηκε με τα περιοδικά Ελεύθερα Γράμματα, Ο Αιώνας μας, Ποιητική Τέχνη και Ζυγός.

Από το 1962 ο Δούκας πέρασε την υπόλοιπη ζωή του κατάκοιτος στο σπίτι του στην Αθήνα εξαιτίας ενός σοβαρού προβλήματος υγείας. Κατά την περίοδο αυτή συνεργάστηκε με το περιοδικό **Διαγώνιος** της Θεσσαλονίκης και κατάφερε να συνεχίσει τα λογοτεχνικά του έργα Οδοιπόρος και Ενώτια, καθώς και τις μελέτες του για τον Χαλεπά. Το 1967 θα υποστεί ξανά στη ζωή του διωγμούς, αυτή τη φορά από το δικτατορικό καθεστώς των συνταγματαρχών και πέρασε τα τελευταία χρόνια της ζωής του σε γηροκομεία.

Ο Δούκας ανήκει στη **γενιά του 30** και πιο συγκεκριμένα στην Αιολική σχολή, δηλαδή σε εκείνους τους λογοτέχνες που επηρεάστηκαν από τον ξεριζωμό του 1922. Η γραφή του χαρακτηρίζεται από το δίπολο παράδοση και ανανεωτικά ρεύματα και αποδίδεται στην πεζογραφία του μέσα από το πάντρεμα στοιχείων βιωματικών και της λαϊκής γλώσσας. Από τα έργα του ξεχωρίζουν η «**Ιστορία ενός αιχμαλώτου**» (1929), «**Ο βίος ενός αγίου (Γιαννούλης Χαλεπάς)**» (1967), «**Οδοιπόρος**» (1967), «**Ενώτια**» (1974).

Τη χρονιά του θανάτου του αναγορεύτηκε επίτιμος πρόεδρος της Εταιρείας Ελλήνων Λογοτεχνών, επίτιμο μέλος του Pen Club και επίτιμος Δημότης Ζωγράφου. Το **Αρχείο της ΕΡΤ** με αφορμή την επέτειο σαράντα ετών από το θάνατο του σημαντικού Έλληνα λογοτέχνη, στις **26 Νοεμβρίου 1983**, παρουσιάζει την εκπομπή:

ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΟ

ΣΤΡΑΤΗΣ ΔΟΥΚΑΣ

<https://www.ert.gr/ert-arxeio/stratis-doykas-26-noemvrioy-1983/>